

TYÖOTE-toimintamallilla työterveyshuollon työkykyosaaminen tehokkaasti käyttöön

Pauliina Kangas, pauliina.kangas@ttl.fi, Työterveyslaitos

Hanna Hakulinen, hanna.hakulinen@ttl.fi, Työterveyslaitos

Vastuullinen työkyvyn tuki – TYÖOTE (2020-2023) -hankkeessa tehostetaan työterveyshuollon ja julkisen terveydenhuollon yhteistyötä, ja parannetaan potilaan työkyvyn tukiprosessia. Keski-Suomessa kehitetty TYÖOTE-toimintamalli, jossa työkyvyn arviointivastuuta siirretään erikoissairaanhoidosta ja perusterveydenhuollosta työterveyshuoltoon, levitetään Työterveyslaitoksen toimesta kaikkiin Suomen sairaanhoitopiireihin kolmen vuoden aikana. Hanke nostaa työterveyshuollon erikoisosaamisen työkykyasioissa esille ja nykyistä tehokkaammin ja oikea-aikaisemmin käyttöön.

Työkyvyttömyyden kustannukset ovat Suomessa huomattavat ja muihin OECD-maihin verrattuna Suomessa on korkea sairauspoissaoloaste. Työterveyshuollolla on työkyvyn tuen erityisosaamista, mutta työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon yhteistyölle ei useinkaan ole sovittuna selkeitä rakenteita. Työikäisen terveydenhuoltoa järjestää Suomessa moni toimija, eikä yhteistyö aina välttämättä toimi optimaalisesti työikäisen työkyvyn parhaaksi.

TYÖOTE-toimintamallissa työterveyshuollon ja julkisen terveydenhuollon yhteistyötä tehostetaan. Erikoissairaanhoidosta kirjoitetaan tietyissä diagnoosiryhmissä vain lyhyt sairauspoissaolo, ja potilas ohjataan työterveyshuoltoon aktiivisia työkyvyn- ja työhön paluun tukikeinoja varten. TYÖOTE-hankkeessa edistetään tiedon välittymistä erikoissairaanhoidon potilastietojärjestelmästä työterveyshuoltojen tietojärjestelmiin sähköisen lähetteen avulla. Ajoissa toteutetut ja yksilöllisen tarpeen mukaan suunnitellut tukitoimet ehkäisevät sairauspoissaolojen pitkittymistä.

TYÖOTE-toimintamalli rakennetaan kuhunkin sairaanhoitopiiriin paikalliset tarpeet ja erityispiirteet huomioiden. Sairaanhoitopiirit resursoivat TYÖOTE-hankkeeseen koordinaattorin, joka yhdessä Työterveyslaitoksen kehittäjien kanssa vastaa uuden toimintamallin rakentamisesta alueelle. Syntyvien toimintamallien laatu ja toimivuus varmistetaan auditoinnein. Alueellinen yhteistyöfoorumi käsittelee auditointien tulokset ja edistää työikäisen yhtenäisen palvelukokonaisuuden rakentamista tulevilla hyvinvointialueella.

TYÖOTE-hanketta hallinnoi Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ja rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö. Työterveyslaitos vastaa uuden toimintamallin jalkauttamisesta koko Suomeen. Hankkeeseen liittyy myös Itä-Suomen yliopiston toteuttama tutkimus toimintamallin kustannusvaikutuksista.